

УРЕДБУ**О ДОДЈЕЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ПРИВРЕДНИМ СУБЈЕКТИМА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЈАВНИХ УСЛУГА ОД ОПШТЕГ ЕКОНОМСКОГ ИНТЕРЕСА**

Предмет Уредбе

Члан 1.

Овом уредбом уређују се услови за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање јавних услуга правним и физичким лицима којима је, у складу са посебним прописима, повјерено обављање услуга од општег економског интереса или додијељено искључиво право обављања одређених дјелатности, начин одређивања накнаде за обављање услуге од општег економског интереса и други услови које су обавезни испунити ова лица, тако да се овом државном помоћи не би нарушила тржишна конкуренција у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је БиХ ратификовала.

Привредни субјекти

Члан 2.

(1) Ова уредба односи се искључиво на услове за додјелу накнаде за обављање услуга од општег економског интереса или додијељено искључиво право обављања одређених дјелатности правним и физичким лицима која се сматрају привредним субјектима.

(2) Привредним субјектима, у смислу ове уредбе, сматрају се привредна друштва и њихове групације (уније или удружења), предузетници, јавне институције, јавна предузећа и предузећа која су у већинском власништву Републике Српске, остала физичка и правна лица која директно или индиректно, континуирано, периодично или једнократно учествују на тржишту, без обзира на њихов правни статус, врсту власничког односа, мјесто гдје је сједиште регистровано или пребивалиште.

Дефиниција услуге од општег економског интереса

Члан 3.

(1) Услуге од општег економског интереса су јавне услуге од посебног значаја за живот и задовољавање потреба грађана, а које не би биле доступне грађанима или би им биле доступне под мање повољним условима од уобичајених ако би изостала финансијска помоћ даваоца државне помоћи у Републици Српској, јер их сами привредни субјекти, полазећи искључиво од тржишних принципа, не би били у могућности пружити или их не би могли пружити на задовољавајући начин у погледу обима, услова, цијене, квалитета, учесталости и доступности.

(2) Услугама од општег економског интереса из става 1. овог члана уобичајено се сматрају услуге јавног превоза путника, лучке услуге које се односе на путнички промет, услуге испоруке енергије, услуге широкопојасних мрежа, поштанске и остале сличне услуге од посебног значаја за грађане.

(3) Даваоци државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса, у смислу ове уредбе, у Републици Српској су: Република Српска, јединице локалне самоуправе, путем овлашћених правних лица, те свако правно лице које додјељује државну помоћ или управља државном помоћи (даваоци државне помоћи дефинисани у Закону о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини).

Изузећа од примјене Уредбе

Члан 4.

(1) Ова уредба не примјењује се на додјелу државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса у секторима жељезничког и друмског превоза путника и јавне радио-дифузије, на које се односе посебна правила за обављање услуга од општег економског интереса.

(2) Државна помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса у износу већем од 15.000.000 евра годишње привредним субјектима у тешкоћама може се додијелити у складу са правилима за додјелу државне помоћи за санацију и реструктурирање.

2144

На основу члана 43. став 2. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), а у вези са чланом 4. став 3. и чланом 24. Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), Влада Републике Српске, на 94. сједници, одржаној 29.10.2020. године, доноси

Овлашћење за обављање услуге од општег
економског интереса

Члан 5.

(1) Државна помоћ у облику накнаде за обављање јавне услуге (у даљем тексту: накнада) може се додијелити привредном субјекту којем је посебним законом, прописом или уговором, односно другим обавезујућим службеним актом (или по основу више таквих аката) надлежног даваоца државне помоћи повјерена обавеза обављања услуге од општег економског интереса (у даљем тексту: акт о овлашћењу).

(2) Акт о овлашћењу за обављања услуге од општег економског интереса из става 1. овог члана обавезно садржи сљедеће:

1) назив правног акта (једног или више) на основу којег се привредном субјекту повјерава обављање услуге од општег економског интереса и врста искључивих или посебних права која су му повјерена,

2) опис, односно садржај обавезе обављања услуге од општег економског интереса за коју се намјерава додијелити накнада и период обављања те услуге,

3) назив привредног субјекта којем је повјерена обавеза обављања услуге од општег економског интереса и географско подручје на којем ће обављати ту услугу,

4) начин утврђивања износа накнаде и параметри за рачунање, контролу и праћење употребе те накнаде,

5) начин на који ће давалац накнаде обезбиједити поврат разлике евентуално више исплаћене накнаде од оне која је стварно потребна да би се обављала одређена јавна услуга.

Утврђивање накнаде за обављање услуге од општег
економског интереса

Члан 6.

(1) Износ накнаде за обављање јавне услуге привредном субјекту којем је повјерено обављање услуга од општег економског интереса не може бити већи од износа који је неопходан за покривање нето трошкова које привредни субјект има за обављање повјерене услуге, укључујући и разумну добит.

(2) Износ накнаде може се утврдити унапријед (ex ante) у акту о овлашћењу из члана 5. став 1. ове уредбе полазећи од трошкова и прихода за које се очекује да ће настати обављањем повјерене услуге или накнадно (ex post) полазећи од стварно реализованих трошкова и прихода при обављању повјерене услуге или комбинацијом оба наведена начина, зависно од тога да ли ће давалац накнаде одредити и подстицајне критеријуме за додјелу накнаде за обављање повјерене услуге (на примјер у односу на квалитет обављања услуге и повећање ефективности).

(3) У случају увођења подстицајних критеријума из става 2. овог члана, акт о овлашћењу може садржавати одредбу о смањењу накнаде ако се не остваре циљеви постављени за обављање повјерене услуге или о повећању накнаде ако се остваре циљеви за обављање повјерене услуге изнад постављених, при чему се примјењује начин рачунања подстицаја прописан тим актом.

(4) Нето трошкови из става 1. овог члана могу се рачунати примјеном двије врсте методологије, и то:

1) методологијом која се заснива на алокацији трошкова, према којој се нето трошак који је неопходан за извршење јавне услуге израчунава као разлика између трошкова (расхода) и прихода насталих извршењем те обавезе или

2) методологијом према којој се:

1. нето трошак који је неопходан (или очекиван) за обављање повјерене услуге рачуна као разлика између нето трошкова (расхода) који су настали због обавезе обављања услуге од општег економског интереса и нето трошкова или добити коју би привредни субјект остварио да није био у обавези обављати ту услугу,

2. нето трошак који настаје обављањем повјерене услуге рачуна на основу умањеног прихода ако се привредном

субјекту због обављања такве услуге смањује приход, али то не утиче на његове трошкове.

(5) Трошкови из става 1. овог члана укључују све трошкове који настају обављањем услуге од општег економског интереса, а обрачунавају се на основу рачуноводствених прописа на сљедећи начин:

1) ако привредни субјект обавља искључиво услуге од општег економског интереса, узимају се у обзир сви трошкови тог привредног субјекта,

2) ако привредни субјект обавља и друге дјелатности и активности које нису одређене актом о овлашћењу за обављање услуге од општег економског интереса, у обзир се узимају само трошкови повезани са пружањем услуге од општег економског интереса,

3) трошкови који се односе на обављање услуге од општег економског интереса могу, поред директних трошкова који се односе на обављање те услуге, укључивати и одговарајући удио у трошковима које привредни субјект има у обављању услуга од општег економског интереса и осталих дјелатности заједно, при чему се за утврђивање одговарајућег удјела у заједничким трошковима као критеријум за обрачун може користити метода упоређивања (benchmarking) са тржишним цијенама или се удио у заједничким трошковима може обрачунавати полазећи од процјене разумне добити коју привредни субјект очекује од обављања дјелатности, осим услуга од општег економског интереса,

4) трошкови инвестиција, посебно за инфраструктуру, могу се узети у обзир ако су такве инвестиције неопходне за обављање услуге од општег економског интереса.

(6) Приходи обухватају:

1) укупан приход привредног субјекта остварен обављањем услуге од општег економског интереса, укључујући и приход који привредни субјект не би остварио да му није повјерено обављање те услуге,

2) ако привредни субјект остварује приходе на основу обављања дјелатности за које има посебна или искључива права, независно од обављања услуге од општег економског интереса која му је повјерена и за коју добија државну помоћ, ти износи обавезно се укључују у његов приход,

3) давалац накнаде може донијети одлуку да се добит коју привредни субјект остварује обављањем дјелатности, осим услуга од општег економског интереса, у цијелости или дјелимично користи за финансирање јавне услуге.

(7) Разумна добит из става 1. овог члана је стопа приноса на уложени капитал коју би могао остварити привредни субјект који послује у складу са начелима тржишног пословања када би обављао услугу од општег економског интереса за период у којем би ту услугу обављао, увећана за фактор ризика.

(8) Стопа приноса на капитал из става 7. овог члана је интерна стопа рентабилности пословног субјекта (ИСП) у цијелом периоду трајања овлашћења за обављање услуге од општег економског интереса, односно интерна стопа приноса на уложени капитал.

(9) У изузетним околностима, ако због природе одређене економске дјелатности није могуће користити показатељ приноса на уложени капитал из става 7. овог члана, да би се процјенила разумна добит, могу се користити и показатељи као што су принос на властити капитал (РОЕ), принос на имовину или принос од продаје.

(10) Приносом се сматра добит прије одбитка камата и пореза у одређеној години.

Двојно књиговодство

Члан 7.

(1) Ако привредни субјект којем је повјерено обављање услуге од општег економског интереса истовремено обавља и друге дјелатности, дужан је да води одвојене рачуне за сваку дјелатност појединачно.

(2) Привредни субјект је обавезан у рачуноводственом контном оквиру одвојено приказивати трошкове и приходе

остварене обављањем услуге од општег економског интереса од трошкова и прихода које остварује обављањем других дјелатности.

(3) Трошкови у вези са обављањем дјелатности, осим услуга од општег економског интереса, односе се на све директне трошкове, одговарајући удио у заједничким трошковима и одговарајући принос на капитал и за те трошкове не може се додијелити државна помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса.

Надзор над прекомјерном накнадом

Члан 8.

(1) Ако привредни субјект који обавља услугу од општег економског интереса прими накнаду за обављање те услуге у износу који је већи од износа прописаног у члану 6. ове уредбе, дужан је да у што краћем року даваоцу државне помоћи врати прекомјерни износ исплаћене накнаде, а у супротном, износ прекомјерно исплаћене накнаде сматра се недозвољеном државном помоћи, у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон).

(2) Изузетно од става 1. овог члана, ако износ накнаде није већи од 10% износа просјечне годишње накнаде, уз сагласност даваоца државне помоћи, прекомјерна накнада може пренијети се у сљедећи период и одузети од износа државне помоћи који је потребно исплатити за тај период.

Одобравање државне помоћи у облику накнаде за услуге од општег економског интереса

Члан 9.

(1) Даваоци државне помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса дужни су правовремено обавијестити Министарство финансија (у даљем тексту: Министарство), као надлежни орган, о намјери додјеле те накнаде и доставити му захтјев за одобравање државне помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса.

(2) Ради провјере испуњености услова за додјелу државне помоћи из става 1. овог члана, који су прописани овом уредбом, односно услова за обављање услуге од општег економског интереса прописаних Законом, Министарство упућује захтјев за одобравање државне помоћи Савјету за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет), заједно са мишљењем о приједлогу предметне помоћи, у року од 30 дана од пријема захтјева за додјелу државне помоћи.

(3) Савјет разматра захтјев за додјелу државне помоћи и о захтјеву доноси одлуку у складу са Законом.

(4) Савјет може одобрити помоћ из става 2. овог члана на период највише до 10 година.

(5) Даваоци државне помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса дужни су да обезбиједи да се при додјели и коришћењу ове накнаде поштују одредбе ове уредбе и да посебно воде рачуна о томе да износ накнаде не буде већи од износа прописаног у члану 6. ове уредбе.

(6) На захтјев Савјета, давалац накнаде из става 1. овог члана дужан је да достави податке и доказе да добит коју остварује привредни субјект којем је повјерено обављање услуге од општег економског интереса није већа од износа који је уобичајен за ту или сличну врсту економске активности.

(7) Даваоци накнаде из става 1. овог члана дужни су да Министарству до 30. априла текуће године доставе податке о накнади додијеленој у претходној години.

Накнада за обављање услуге од општег економског интереса која не представља државну помоћ

Члан 10.

(1) Накнада за обављање јавне услуге која се додјељује привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса не представља

државну помоћ, у смислу ове уредбе, ако су при додјели те накнаде кумулативно испуњени сљедећи услови:

1) привредном субјекту који прима накнаду повјерено је обављање услуге од општег економског интереса од даваоца државне помоћи, уз јасно дефинисан обим и садржај те услуге;

2) параметри и критеријуми за обрачун накнаде за обављање услуге од општег економског интереса утврђени су унапријед, прије додјеле накнаде, на објективан и транспарентан начин;

3) износ накнаде не може бити већи од износа који је потребан привредном субјекту за покриће трошкова које има у вези са обављањем услуге од општег економског интереса, узимајући у обзир приходе које остварује обављањем те услуге и разумну добит;

4) привредни субјект којем је повјерено обављање услуге од општег економског интереса изабран је на јавном конкурсу у складу са прописаним поступком јавне набавке;

5) ако привредни субјект којем је повјерено обављање услуге од општег економског интереса није изабран у поступку јавне набавке, обавезно је доказати да се ради о привредном субјекту:

1. којим се добро управља,

2. који располаже потребним материјалним средствима и остварује позитиван финансијски резултат пословања,

3. чија је структура трошкова пословања упоредива са трошковима привредних субјеката у истој или сличној дјелатности.

(2) Давалац државне помоћи може, и ако привредни субјект испуњава услове из става 1. овог члана, поднијети Савјету захтјев за оцјену да ли накнада испуњава услове у складу са овом уредбом, а Савјет може да покрене оцјену усклађености те накнаде и по службеној дужности.

Транспарентност

Члан 11.

Ако је привредном субјекту за обављање услуге од општег економског интереса додијелена накнада у износу већем од 15.000.000 евра, а исти привредни субјект обавља и друге дјелатности, Министарство на интернет страници објављује:

1) акт о овлашћењу или његов сажетак који садржи елементе из члана 5. ове уредбе и

2) годишње износе помоћи које су додијелене том привредном субјекту.

Чување и приступ подацима

Члан 12.

(1) Даваоци накнаде за обављање услуге од општег економског интереса дужни су чувати све податке и информације о додијели накнада током цијелог периода трајања овлашћења датих привредним субјектима за обављање тих услуга и најмање 10 година после завршетка тог периода.

(2) На основу писаног захтјева Министарства и Савјета, даваоци државне помоћи који додјељују накнаде за обављање услуга од општег економског интереса дужни су доставити све информације потребне да би се утврдило да ли су прописи који су у примјени и којим се дефинише обрачун накнаде у складу са овом уредбом.

Горња граница de minimis помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса

Члан 13.

(1) De minimis помоћ која се додјељује привредном субјекту као накнада за обављање услуге од општег економског интереса не може бити већа од 500.000 евра у три заустопне фискалне године.

(2) Горња граница de minimis помоћи из става 1. овог члана односи се на све de minimis помоћи, независно од тога да ли се накнада за обављање услуге од општег економског интереса финансира из буџета Републике Српске,

буџета јединица локалне самоуправе или средствима из ЕУ фондова.

(3) За рачунање горње границе de minimis помоћи из става 1. овог члана de minimis помоћ се изражава као бесповратна помоћ у новцу, а сви износи који се додјељују су бруто износи прије одбитка пореза и других давања.

(4) Ако се de minimis помоћ додјељује у другом облику, а не као директна субвенција, износ те помоћи једнак је бруто новчаној противвриједности помоћи.

(5) De minimis помоћ која се исплаћује у више оброка дисконтује се на износ помоћи у тренутку њене додјеле, а каматна стопа која се примјењује при дисконтовању је дисконтна каматна стопа која се примјењује у тренутку додјеле помоћи.

(6) Додјела de minimis помоћи за обављање услуге од општег економског интереса не подлијеже обавези пријаве Савјету.

Подручје примјене de minimis помоћи

Члан 14.

(1) De minimis помоћ из члана 13. ове уредбе не може се додијелити:

1) за дјелатности у вези са извозом у треће земље или државе чланице Европске уније ако је та помоћ директно повезана са извезеним количинама, са успостављањем и функционисањем дистрибутивне мреже или покрићем других оперативних трошкова у вези са извозном дјелатношћу,

2) за давање предности употреби домаћих производа у односу на увезене,

3) привредним субјектима који обављају дјелатност у индустрији производње угља,

4) привредним субјектима који обављају дјелатност превоза робе друмским путем уз накнаду,

5) привредним субјектима у тешкоћама.

(2) Ако привредни субјект обавља дјелатност за коју прима de minimis помоћ за обављање услуге од општег економског интереса, али у исто вријеме обавља и неку дјелатност из става 1. овог члана, обавезан је одвојено водити те активности или трошкове.

Правила за одређивање транспарентности de minimis помоћи

Члан 15.

(1) Одредбе ове уредбе о de minimis помоћи за обављање услуге од општег економског интереса примјењују се само на накнаду код које је могуће унапријед израчунати бруто новчану противвриједност, без потребе за проценом ризика (транспарентна помоћ).

(2) Транспарентна de minimis помоћи из става 1. овог члана сматра се:

1) помоћ садржана у кредитима ако се бруто новчана противвриједност рачуна примјеном референтне каматне стопе која се примјењује у тренутку додјеле помоћи (референтна каматна стопа, у смислу ове уредбе, јесте просјечна каматна стопа комерцијалних банака на тржишту капитала у Републици Српској и БиХ, према подацима које објављује Централна банка БиХ);

2) помоћ садржана у докапитализацији ако укупан износ јавне докапитализације није већи од горње границе за de minimis помоћ из члана 13. став 1. ове уредбе;

3) помоћ садржана у мјерама ризичног финансирања ако програм ризичног финансирања обезбјеђује капитал који није већи од горње границе за de minimis помоћ из члана 13. став 1. ове уредбе;

4) појединачна помоћ садржана у оквиру програма (шеме) гаранција привредним субјектима који нису у тешкоћама, и то:

1. ако се гаранција односи на дио кредита у износу који није већи од 3.750.000 евра по привредном субјекту,

2. ако је гарантовани износ кредита мањи од 3.750.000 евра, бруто новчана противвриједност рачуна се као одго-

варајући пропорционални дио горње границе за de minimis помоћ из члана 13. став 1. ове уредбе,

3. ако гаранција не може покривати више од 80% припадајућег кредита,

4. ако Савјет прије примјене програма (шеме) гаранције одобри методологију рачунања бруто новчане противвриједности гаранција и ако се та методологија изричито односи на врсту гаранција и начин примјене у складу са овом уредбом.

Кумулација

Члан 16.

(1) Ако је укупан износ de minimis помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса која се додјељује одређеном привредном субјекту за обављање те услуге већи од износа из члана 13. став 1. ове уредбе, таква државна помоћ се не сматра de minimis помоћи.

(2) De minimis помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса не може се кумулирати са другим врстама државне помоћи у вези са истим оправданим трошковима ако би таква кумулација била већа од прописаног највећег износа помоћи.

(3) De minimis помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса која се додјељује у складу са овом уредбом може се кумулирати са de minimis помоћи која се додјељује у складу са општим правилима о додјели de minimis помоћи само до највишег износа из члана 13. став 1. ове уредбе.

(4) De minimis помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса не може се кумулирати ни са једном другом накнадом за обављање исте услуге од општег економског интереса, без обзира на то да ли та накнада представља државну помоћ или не, укључујући и накнаду из члана 10. ове уредбе.

Обавезе давалаца и корисника de minimis помоћи

Члан 17.

(1) Давалац de minimis помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса дужан је да, у писаној форми, обавијести примаоца о додјели накнаде и о износу накнаде израженом у бруто новчаној противвриједности, са напоменом да се ради о de minimis помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса.

(2) Ако се ради о програму (шеми), давалац помоћи дужан је сваког појединачног привредног субјекта обавијестити о износу de minimis помоћи који му је додијелен у складу са програмом (шемом).

(3) Давалац de minimis помоћи може додијелити нову de minimis помоћ за обављање јавне услуге тек након што утврди да износ те помоћи не прелази износ из члана 13. став 1. ове уредбе.

(4) Корисник de minimis помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса дужан је да прије додјеле те помоћи достави даваоцу помоћи изјаву (у писаној форми или електронским путем) о пријему de minimis помоћи у складу са овом уредбом и о износу осталих de minimis помоћи примљених у текућој и двије претходне фискалне године.

(5) De minimis помоћ у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса сматра се додијеленом на дан када је донесен акт о додјели те помоћи.

Вођење евиденције и чување података о додијеленој de minimis помоћи

Члан 18.

(1) Даваоци de minimis помоћи дужни су Министарству доставити податке у вези са додјелом de minimis помоћи за обављање услуга од општег економског интереса да би се проверила усклађеност те помоћи са одредбама ове уредбе, најкасније до 30. априла текуће године за претходну годину.

(2) Давалац de minimis помоћи дужан је чувати податке о de minimis помоћи 10 година од дана додјеле те помоћи, а о програмима (шемама) de minimis помоћи 10 година од дана када је посљедња помоћ из тог програма (шеме) додијељена појединачном кориснику.

(3) Министарство и Савјет могу захтијевати од даваоца de minimis помоћи за обављање услуга од општег економског интереса да достави све потребне податке да би оцијенили да ли су испуњени услови из ове уредбе који се односе на додјелу de minimis помоћи за обављање услуга од општег економског интереса и податке о осталим de minimis помоћима које је примио одређени привредни субјект, а давалац државне помоћи дужан је да тражене податке достави у року од 20 дана од пријема захтјева.

Ступање на снагу

Члан 19.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-3072/20
29. октобра 2020. године
Бањалука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.